

BÁCSMEGYE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPESTEN, Teréz-körút 2.
 Fiókiadóhivatalok: Zomborban: Gombos E. Berta
 dohánytözsdejében. Ujvidéken: Schäffer Péter könyv-
 kereskedésében. Szabadkán: Braun Adolf nyomda-
 jában. Bácsalmáson: Rosenberg A. cégnél.

Lapvezér:
LATINOVITS PÁL.
 Felelős szerkesztő:
PETŐ LAJOS.

Előfizetési árak:
 Egész évre 12 K. — Fél évre 6 K. — Negyed évre 3 K.
 Tanítóknak, aljegyzőknek, írásoknak, földmivéseknek és szer-
 nyebb javadalmazású hivatalnokoknak évi 8 kor., félévre 4 kor.,
 negyedévre 2 kor.
Megjelenik minden pénteken.

Hajsza Szemző főispán ellen.

A Mukics Simonnal szövetséget kötött bajai bukottak sehogy se tudják megbocsátani a nemzeti munkapártnak, hogy kirántotta a lovakat a gyékényt, melyen hamisított elveiket árulták, helyesebben: elárulták. Boszútól lihegve minden eszközt megrádnak, hogy az elkövetett »sérelemet« megtorolják. És mivel egyenes uton, nyílt sisakkal nehezen megy a dolog, hát rejtekhelyből, mérgezett nyilakkal próbálkoznak hadakozni. Előttük a marostordai példa. Az ottani fenséges látvány őket is biztatta, hogy ezen az uton, csakis ezen az uton lehet eredményt, célt érni. Rajta hát! Itt az alkalom. Szemző Gyula főispán zsarolásért följelentette egyik alkalmazottját. Hogy a vád igaz-e, ennek eldöntése a pártatlan bíróság dolga. De ők az ítélethozatalt nem várják be, hanem az esetből országos dolgot, a botrányra éhes lapok szenzációt csináltak. Olyat állítottak, aminek fele se tréfa. Behatoltak a családi szentélybe és az erkölcsi javakat kicipelték az ujságpiacon. Támadást intéztek a családi béke ellen, inzultáltak a hitves legszentebb érzését. Vádat vádra, rágalmat rágalomra halmoztak. És mindezt miért? Mert így kívánta ezt a bosszuvágy és a politikai taktika. Kellemetlenséget, bajt kell okozni annak a kegyetlen munkapártnak, mely nem hagyta őket tovább a nemzet testén elősködni, mely kiirtotta őket a politikai élet színteréről. Lehetetlenné kell tenni a kormány képviselőjét: a főispánt. Miért erélyes? Miért ragaszkodik az elveihez? Miért nem szűri össze a levélvelők? Miért nem paklizik koalíciós módon?

Ez azonban nem illeszkedik be a néhány oroszlanok által képzelt millieube.

Tehát el vele! Hogy mivel, milyen eszközökkel turják ki az állásból, az mellékes. A fő a jó eredmény. A siker szentesíti az eszközöket. Így vélekednek a jó urak.

Hej! Mukics Simon és hozzá méltó társai. Önök között sok a meglett, öreg ember. De valamenyi nagyon »fiatal« ahhoz, hogy ifj. Szemző Gyula főispáni állását megrendítsék.

Csak folytassák a hirlapi hajszt. Hiszen oly szép fenkölt látvány az ember vadászata.

A német császár Bácsme gyében.

Vilmos, a németek hatalmas császára 1910. szeptember 16-án érkezik Karapáncsára, Frigyes főherceg hírneves vadász-kastélyába, ahol a hatalmas ur a kiszivárgott bizalmas hírek szerint rendkívül feszeltlenül és igen boldognak érzi magát. Természetesen már hetek óta folyik a nagy készülődés a vendégek fogadtatására, kik között — hír szerint — Ferenc Ferdinánd trónörökös, nemkülönben más németországi főhercegek, hercegek, őrgrófok is lesznek. A karapáncsai kastélyt hetek óta már tata-rozták, díszítették, rendezgették. Minthogy a vadászterület egy a Duna holt ága által képezett szigetén terül el s a Duna partjai két vármegyéhez, Bács-Bodrog és Baranya vármegyékhez tartoznak: e szerint két vármegye intézkedett a magas vendégek élet és rendbiztonságáról is. A Duna jobb partján 100 és balparton, a *bácskai oldalon 200 lovas és gyalogszendőr tartja fent a rendet.* A főintézkedéseket Szabó László miniszteri tanácsos a belügyminiszterium rendőri osztályának vezetője tette meg, aki

a napokban *Matyasovszky* miniszteri titkár, *Csathó* Ferenc csendőr-alezredes és *Polster* csendőr-százados kíséretében megvizsgálta a vadászterület fontosabb pontjait, azután *Höcker* uradalmi igazgatóval tárgyalta a még szükséges intézkedéseket iránt. Bácsme gyé főispánja is megkapta már a belügyminisztertől a közbiztonsági intézkedések megtételére vonatkozó utasításokat, melyeknek foganatosítása nagyrészt már megtörtént. A biztonsági körzetbe senki sem mehet, koldusok és kéregetők ki vannak tiltva, maguk a *földmives lakosok is csak a községi előjáróság által kiszolgáltatót írásbeli igazolvánnyal járhatnak a közbiztonsági körzetben fekvő tanyákra*, ami természetes is. A csendőrség részére az iskolák a községekből hevenyészett kaszárnyákká alakultak át, mert az iskolákban még nem kezdődtek meg az előadások. A szolgálatot teljesítő csendőr őrszolgálat egy része a tanyákon nyert elhelyezést, mindez nagy körültekintéssel és tapintattal létesült. A fenséges vendégek kikocsizására a Frigyes főherceg központi uradalmából: Főherceg-lakról érkeztek meg a diszfogatok a családi libériákba bujtatót cselédséggel együtt. Maga a főhercegnő háziasszony már szeptember 10-én előre megérkezett a vadász-kastélyba a munkálatok felülvizsgálatára. Az elmúlt évek egyikén történt, hogy Ferenc Ferdinánd trónörökös a vadászat befejezése után selmeci pipájára akarván gyujtani egy hatalmas kosótók zacskótvevő, telve finom dohánynyal. Az urak csoportjával szemben mintegy 50 lépésnyire a hajtók csoportosultak, szegény földmivések, kik a vadászatnál segédkeztek. Közöttük volt egy alacsony sokkac paraszt, aki kurtaszaru két krajcáros pipájára kívánt rágyujtani, de nem volt hozzá dohányja. Ide-oda izgett-mozgott, társai nem adtak neki. Végre addig-addig tén-

Ápám születésnapjára.

*Ugy tűnik nekem, hogy borostyán vagyok
 Te meg tölgyfa; rád simul, körülfog
 Gyermeki lelke minden szeretete,
 Mely el nem hervad, míg szívem dobog.*

*Mulik az idő . . . én felértem hozzád,
 Meghajlottál te is egy keveset:
 S én kis borostyán szorosán ölelem
 Én büszke tölgyem öszülő fejed.*

*S míg megcsókollak és szemedbe nézek
 Szívemre tolok minden érzélem;
 És elmondani mennyire szeretlek —
 A legszebb szó nem elég nekem!*

*S hozsannát zengek, hogy im megérhettem
 Ezt a ragyogó, gyönyörű napot:
 S áldom a sorsot, mely 55 évet
 Neked ily frissen, ifjan megadott.*

*Ugy tűnik nekem, hogy borostyán vagyok;
 Te meg tölgyfa; rád simul, körülfog
 Gyermeki lelke minden szeretete,
 Mely el nem hervad, míg szívem dobog!*

F. Galambos Margit.

Gróf Tisza István Pöstyényben.

— Eredeti tárca. —

Két csudálatos madara van az istennek. Egyiket se látta senki, de tud róluk mindenki. Egyik a Turul-madár, másik a Fenix-madár. Mindkettőnek megvan a maga érdekes legendája s mindkettője igen kedves.

A Turul az, hogy Emesét ez a madár termékenyítette meg s így született Álmos, kit a hagyomány Turul fiának nevezett s az Árpád-ház a Turul-nemből eredetnek tartották. Más-különben a Turul valószínűleg saskeselyűt ábrázol, ami a magyar nemzet legrégebbi hadicimere. Attillától egész Géza vezér idejéig.

Dehát mindent megemészt az idő. Sok büszkeségnek csak a híre marad; még többnek az sem. Turul is elrepült a zászlókról s ma már csupán a temesvári cipőgyár címtábláján terjesztgeti szárnyait.

Fenix madarat se látott senki, mégis azt a kedves legendát hagyta róla az ó-kor, hogy minden ötszázadik évben elégeti magát fűszerekből készített fészékében, de hamvaiból megújodva kel ki.

Ugy tetszik, mintha a közelebbi időkben ez a szép monda megvalósult volna.

Ugyanis ezelőtt öt évvel volt egy kiváló miniszterelnök, egyenes jellemű kormányférfi, ki őszintén megmondta, mit lehet és meddig lehet; de akinek a hataloméhes lovakok — a nemzet padtördelő, darabontpofozó szégyenletes korszaka-

kában — máglyát raktak a képviselőházban, hogy azon elégezzék moralitását; in effigie felakasztották, hazaárulónak kinevezték, szóval erkölcsi halottá tették s ez a mindenféle politikai elvből összetakolt s magát koalíciónak elnevezett mixtura oly gyűlöletet szügerált ellene a népbe, hogy nevének pártolólág való említése elég volt a nép megvetésére, a közgyűlöletre, az üldözésre. (Probatum est.) Hozzá hasonló gyűlölet név nem volt 60 esztendő óta . . . A Fenix-madárnak csak a hamvai látszottak . . .

És miért volt ez a nagy gyűlölet? Erre csak a hataloméheesség tudna megfelelni; mert amit ő csinált és csinálni akart, azt mind csinálta a koalíció, de sokkal rosszabbul, tökéletlenebbül s nagyobb áldozattal . . . Méltán kérdezhetette hát Jézussal: »Miért versz engemet?« . . .

Mikor a Megváltót a törvényszék előtt hozzá nem méltó igaztalanságokkal faggatták, nem felelt a bírák faggatásaira; ekkor odaugrott hozzá egy Malkus nevű szolga s arcul ütötte. Jézus feléje fordulva, kérdé szeliden: Miért versz engemet? Ha bünt követtem el, mond meg mi az, de ha nem követtem el; akkor miért versz engemet? . . .

Felelj hát koalíció: a nemzet színe előtt miért verted őt? . . .

De mit tesz Isten? Alig telik el öt esztendő, az imént diadalmaskodott arculverők kompániája, a nemzeti párt címmel dicsekvő koalíció annyira lejártta magát, annyira megvetetté lett a közvélemény előtt, annyi eleven szemet gyujtott a maga fejére, hogy a csakhamar

fergett, hogy Ferenc Ferdinánd elé vándorolt s megszólította:

»Pajtáskám, adjanak kendtek nekem is egy pipa dohányt!«

A trónörökös mosolyogva nyújtott neki egy-két marékra való dohányt, miközben a személyzettől kérdezte, mit mondott ez az ember sokácul (dalmátul). Megmondták neki, mire a felséges ur a megszólítást, a legelső kifejezést kívánta megmagyarázni. A személyzet zavarban volt, hogy mit tegyen. De a trónörökös kívánságára meg kellett mondani a »pajtáskám« (Kamerad) megszólítást. Erre a trónörökös azt felelte a parasztnak:

»Igazad van pajtáskám; pajtások vagyunk, jer közelebb!«

És egy ötkoronással megajándékozta őt. Azóta az atyafi mindig büszkén emlegeti a fenséges pajtását, viszont a trónörökös sohse felejt el kérdezősködni az ő pajtásáról.

Most is 10 leány, 10 nőtlen fiatal sokác és magyar, továbbá 10 fiatal pár menyecske az urakkal nemzeti (sokác és magyar) viseletben az ő tamburásaik zenélése mellett fogják lejteni táncaikat a fenséges és felséges vendégek mulattatására. A szomszédos községek lakossága között most igen élénk a beszélgetés és hirgyártás, a forgalom is megnövekedett e nem mindennapi ünnepély és a vendégek megérkezése alkalmából.

A német császár saját udvari vonatán szeptember hó 16-án délután 2 órakor érkezik Mohácsra.

Mohácsra a császár és az őt fogadó *Frigyes* főherceg a kísérettel a D. G. H. T. által rendelkezésre bocsátott s az erre az alkalomra gyönyörűen berendezett »Tuaszig« nevű gőzösrre fognak szállni s ezen lehajóznak a Duna balpartján levő boógi kikötőig, itt kiszállnak és fogatán a Hercegszántó határában levő karapáncsai vadászkestélyba hajtatnak. Este megkezdik a vadászatot.

A vadászatok 19-én érnek véget, amikor a császár szeptember 19-ike és 20-ika közti éjjel ugyancsak a »Tuaszig«-on Mohácsra hajózik s innen a Mohácsra várakozó saját udvari vonatán folytatja útját Bécsbe, hol ősz királyunkat üdvözölni fogja 80-ik születése napja alkalmából.

A budai szerb püspökség.

»Az Ujság« keddi számában a budai szerb püspöki állás betöltéséről a következőket írja:

»Néhány nappal ezelőtt az a hír érkezett hozzánk *Karlóczy*ról, hogy a szerb püspöki zsinat tagjainak része már megállapodott a budai püspöki szék betöltésére nézve és hogy *Csamprág* István budai-egyházmezei szentszéki titkár a püspökjelölt.

Beavatott helyeken érdeklődtünk a híresztelés alapján iránta s információink szerint mostani rangjokat és egyházi szolgálatban töltött idejét tekintve, elsősorban *Jeremski* Hilairon teológiai tanár, érseki udvari pap, *Vidiczki* György, kabonyi *Zubkovic* György dr. temesvári protosincellus, *Dosen* Izsák temesszentgyörgyi, *Brankovic* Dömötör beocsini, *Csupics* Joachim risatováci zárdafőnök jöhetnek kombinációba.

Beszélik, hogy a pátriárkának külön jelöltje van erről azonban eddig nem nyilatkozott és ez a föltevés legfőleg arra vezethető vissza, hogy *Bogdanovic* pátriárka nem sürgeti a püspök-választást, pátriárkává történt megválasztása óta is maga látja el a budai püspöki teendőket.

A püspököt egyébként kizárólag a szerzetesek sorából a zsinat választja, a melyet a király hív össze. A zsinatnak az elnöke a pátriárka, s tagjai a püspökök.

A kombinációba vehető előbb felsorolt archimandriták közül *Dimitrijevs* Vladimirt és *Vidiczki* Györgyöt emlegetik leginkább, mint püspökjelölteket. *Vidiczki* György katonatiszt volt, azután lépett a papi pályára, Bácsmegeye köztörvényhatóságának tagja. *Dimitrijevs* dr. mint budapesti szerb plebános 1905-ben a szabadelvű párt soraiban volt. Később szerzetes lett, apái méltóságot és zárdafőnökséget kapott. Budapesti összeköttetéseit azután is megtartotta, úgy hallatszik, hogy irányadó helyeken is szívesen látnák az ő megválasztását. Több kötet egyházi és világi irodalmi munkája jelent meg. *Csamprág* nevének forgalomba hozatala nyilván csak a püspök-választó zsinat egybehívásának sürgetését célozza. A zsinat összehívásának azonban eddig semmiféle intézkedése nem történt.

(»Az Ujság«-nak fenti híradását azzal egészítjük ki, hogy a mi értesülésünk szerint a budai szerb püspöki állásra, amióta a koalíciós kormány megbukott, *Vidiczki* György kaboli archimandrita az intéző körök jelöltje. *Dimitrijevitset* kezdetben egy nyugalmazott miniszter s a lutheránus egyháznak egyik vezéralakja támogatta, de mint hogy egyrészt a szerb radikálisok szekerét toltta, másrészt pedig a 67-es érzelmű szerbek elene vannak, az ő személyétől illetékes helyen el kellett tekinteni.)

A ókéri vasutállomás kibővítése. Dr. Dungserszki Gedeon sikere.

— Saját tudósítónktól. —

Ókér, 1910. szept. 12.

A megváltozott politikai helyzetnek sok kedvező, biztató körülménye között nem utolsó helyen áll az a fontos mozzanat, mely legutóbb felszínre került, s amely a megye egy tekintélyes részének vitális érdekeit érinti.

Ugyanis Délbácska virágzó kereskedelmi községeinek évtizedeken át hangoztatott óháját teljesítette a kereskedelemügyi kormány azzal, hogy a Pest-Zimonyi fővonal egyik forgalmas állomását: Ókér vasuti állomást kibővített. Ókér, Kisbér, Ósóné, Újsóné, és Kölpény községek hiába kérelmezték már 30-év óta, hogy a nagyforgalmu Ókér vasuti állomás teheráru ki- és berakási helye kibővítették, míg végre a népek érdekeit igazán szívén viselő, agilis képviselő, *Dungserszky* Gedeon a jelenlegi kereskedelemügyi kormány tigyelmét e tarthatatlan állapotra felhívta, s közbenjárására el is rendelte a miniszter az állomásnak tetemes kibővítését. A kerületi községek most küldöttségileg akarják megköszönni népszerű képviselőjüknek eme, a kerület gazdasági érdekeit nagyban előmozdító tettét.

Szemző főispán gazdasági intézőjének halálos balesete.

Gombos, szeptember 12.

Lehotzky Pál gazdatiszti minőségben *Maximovich* Milán kolyvári (horvátországi) birtokán volt alkalmazva. Előbb a bácsmezei *Adán* volt közgyám s onnan ment Szlavóniába ezelőtt két évvel, hogy a 700 holdas birtok kezelését átvegye.

Ezelőtt körülbelül egy hónappal *Maximovich* felmondott október elsejére *Lehotzky*nak, mert helyét mással töltötte be.

A szegény gazdatisztet milyen lesújtotta az eset, nemcsak magáért, hanem családjáért való aggodalom miatt, mert feleségén kívül 8 gyermek sorsa volt hozzákötve az ő élete hajójához. Minden követ megmozgatott, hogy álláshoz jusson október elsejére, nehogy a zord idő beálltával kenyér és hajlék nélkül maradjon.

Ajánlották, hogy forduljon *Szemző* Gyula bajai főispánhoz, akihez okmányait el is küldte. *Lehotzky* aggódó lélekkel várta a választ, majd mikor földesura, *Maximovich* azt mondta neki,

magyarabb írónak a Daru, Fecske és Gólyáról írott igen találó elbeszélését, hogy t. i. ezek a madarak tudják, mikor kell elmenni, de bezzeg nem tudják az embereknek fiaik s nyakán ülnek annak, kinek ezer gondja, teendője, kinek minden perc drága. De hát mire való is az efféle bemutatkozás, látogatás . . .

Engem is megkísértett, nem az ördög, hanem egy esperes, ki bemutatván magát nekem a sétátéren, kért, hogy menjek el vele Tiszához s mutassam be neki.

— De kérem, én még magamat se mutattam be.

— Az lehetetlen, hiszen ön már pár hét óta itt időzik s mellé még hitsorsosa is.

— Már pedig nem voltam nála s nem is leszek.

— Miért? . . .

— Hát képzelje el, hogy ha csak minden századik ember bejelentkezne is nála, jutna-e ideje a közügyekkel való foglalkozásra? Másrésztől mi öröm telhetik abban, ha két ismeretlen ember, feszben, pőzban ülve tíz percig farkasszemét néz egymással.

Nem tágitott, hogy ő elmegy; van is ürügye, hogy meghívja a zsolnai zsinatra.

— De hisz ez az egyházi hatóság dolga. — De ha mégis elmenne, hát elmondok önnek egy elbeszélést a Daruról-Fecskeről s hozzátétem a tanulságot, hogy csak egy percig maradjon nála.

Nem tudom megfogadta-e? De azt tudom, hogy ha megfogadta, akkor Tisza hálával gondol az ő ismeretlen megmentőjére.

Hetesy Viktor.

megnyilatkozott éles szemü nemzet ráismert az álprófétákra, az ő uralmát tatárjárásnak bélyegezte; meglátta, hogy őt egyiptomi szolgaságba vezette s belátta, hogy e szolgaságból egyedül azaz önzetlen államférfi bírja kiszabadítani, akit hazaárulónak szüggertek neki s akinek aztán olyan többséggel expiálta megtévelyedését, mely fényes elégtételt adott az erkölcsi halálra ítéltnek.

Nem a mesebeli legenda valósult-e meg itt, hogy az elégett *Fenix-madarat* maga a nemzet keltette hamaiból új életre.

Mikor oly sok méltatlan letörést, legyalázást látunk keseregni, mennyire jól esik az ő nagyszerű elégtétel nyeresése! . . .

Tegnap hazaáruló, ma a nemzet megváltója.

Tegnap in effigie felakasztva, ma a nemzet lelkesedésétől körülrajongva.

Tegnap csendes elvonultságban a geszti magányban. Ma paizsra emelve, diadalmi meghordozásban.

Igen, diadalmi . . . és pedig nem barátaitól csupán, hanem volt ellenfeleitől. Az ellenfél legerősebb táborába ment, *Arad*, *Nagyvárad*, *Halas* stb. és lelkes beszédeire az ellenfél meghajtotta zászlaját. Ugy tett, mint Imre király, ki ellen saját öccse, *András* fellázadt és sereget gyűjtött s a király fegyver nélkül, egy vesszővel ment *András* táborába s kézen fogva vezette ki őt sátorából . . . Tisza is egyedül az igazság vesszejével ment, beszélt és hódított . . . És ma: ő a nemzet reménye.

A sok méltatlanság, legyalázás után megérte azt, amit csak holtak után szoktak elnyerni a nemzetek nagyjai, hogy t. i. már életében megláthassa nemzete háláját, bizalmát, koszoruját s amerre jár, mindenütt a »honestas publica« öleli körül.

Igy volt Pöstyénben is, hol fádalmi kipihenése s fizikuma reparálása végett időzött angyalósága nevével; ki példányképe a búban, örömben osztozó hiv feleségnek, a gyermekeit örködő gonddal nevelő anyának s a szegények kegyes jóltevőjének.

Lakásuk a parkvilla másodemeletén volt; a legcsendesebb s legszebb hely a fürdőben. Előtte terül a kőrös, éger, nyár, gyertyánfák üde zöld erdeje; a százféle diszbokrokból alkotott ligetek s a szőnyeg kertészet meglepő remeke. Minden nap kilenc órakor mentek a minden kényelemmel ellátott *Ferenc József-fürdőbe*, honnan az ott divatozó, tót legényektől s leányoktól huzott gyaloghintón mentek haza. Ebédelni félkettőkor jöttek a kurszalomba, vacsorálni kilenc órakor. Levelezését rendszeren maga vitte délutánonként a postára. Ez volt összes szórakozása. A nap többi részét az ő kezében összefolyó ezerféle ügyekkel töltötte s csak ritkán jöttek ozsonnára a parkba gr. *Erdődy*, gr. *Teleky*, *Bölonyi* képviselő-sogara családjával, kikkel kedélyesen eltársalgott s szinte jól esett látni a háromszáz asztal körül ülő diszes közönségnek, amint ez a nagy államférfi időnkig elenyelgett egy öt éves kis kontesszel.

Az ő megjelenése mindig szenzáció volt; minden szem rajta függött s azok a magyar, német, szerb, román, francia, angol nemzetiségbeliek örömmel teltek el, ha tekintetével véletlenül találkozhattak s jött vagy elment, mindenfelől felhangzott a nagy tisztelet szívélyes üdvözlése: Éljen! Zsivió! Hoch! Vive! stb.

Ámde minden nagyságnak megvan a maga átka. Kivált pedig a tisztelgő látogatások, bemutatkozások, s a falusi járatlanság sokáig maradása; kik bizonyára nem olvasták *Baksay* Sándornak, ennek az egyik legnagyobb és leg-

hogy előbb is elmeget, mint október elseje, elhatározta, hogy elmegy Bajára ifj. Szemző Gyula főispánhoz, hogy az álláselnyerése céljából személyesen bemutatkozzék.

Mult pénteken délután indult el Eszékéről hajóval, Bajáig megváltotta a jegyét, de mert Drávatoroknál várni kellett a dunai hajót, igen buzgó vallásos ember lévén, fölment az aljmási kegyhelyre, mely rendkívül meredek s a rendes uton kívül még nappal is alig lehet megközelíteni. Ide mászott fel este 8 óra tájban Lehotzky — végzetére . . .

Másnap, szombaton munkás emberek találák meg holtan a hegy oldalában, majdnem nyakig bele volt furódva a földbe, egyik kezében botját tartotta görcsösen, amellyel fenntartani igyekezett magát, a másik kezében a rózsafüzér volt.

A szerencsétlen, tragikus véget ért gazdatiszt imádkozás után lefelé indulhatott, hogy a bajai hajót el ne kesse, a nagy sötétségben nem ismerve a járást, a legmeredekebb oldalon akart lejutni, de egyensúlyt tévesztve lezuhant, a sok esőtől megmozgatott föld esés közben rázuhant s agyonütötte. Feje majdnem a felismerhetetlenségig össze volt verve, ruhája összeszagatva.

Levitték holttestét a faluba, hogy felismerjék kilétét, de ott nem ismerte senki, hétfőn egy arravelődő gazdaember ismerte fel benne a kologvári gazdatisztet, óráját, láncát, kevés pénzét és jegyzőkönyvét elküldték Verőce megye alispáni hivatalának, őt pedig visszaadták az aljmási temetőben az anyaföldnek, amely kioltotta életét.

S hogy az eset még tragikusabb legyen, felesége szombaton kapta kézhez ifj. Szemző Gyula bajai főispán levelét, melyben a kért állásra meghívja Lahoczkyt. Talán ugyanakkor lehette ki lelkét ott a hegy alján rettenetes kínok és gyötrelmek közepette, mikor felesége örömsugárzó arccal olvasta a kenyeret, otthont adó levelet.

Örömmel várta a 8 tagból álló család, a kenyéradót s mikor megjött a hír, hogy akit oly szivrepesve várnak — ott nyugszik örök álomban az aljmási temetőben. Még halálában sem láthaták, még el sem temethették.

A bajai politikai háboru.

— Alkalmi levelezőnkől. —

Baja, szeptember 14-én.

Az a harcias hangulat, mely Baja város politikai terén már évek hosszú sora óta észlelhető, az utóbbi időben immár a társadalom minden rétegében mély gyökeret ver s nagy tért hódít.

A függetlenségi rész — az, amely sértett hiúságból, hatalmi féltékenységből és veszélyeztetett érdekeiért való félelemben sehogy se tudja elfelejteni a képviselőválasztáson való megérdemelt bukását — mindent elkövet, hogy a nemzeti munkapárt által alkotott városi többségnek célirányos törekvését, helyes városi politikát felőlelő munkálkodását lehetetlenné tegye. Eme céljának eléréseért a legrutabb eszközöktől se riad vissza. Vádol, becsmérel és rágalmaz. Mérgezett nyilait uton-utófélen röpi világgá. Leginkább a városi közgyűlésen szeretné raffinált hadakozási taktikáját érvényesíteni. Csak hogy itt falnak megy szándékaival, mert a nemzeti munkapárt, mely évekig a terrorral szemben lanyha magatartást tanúsított, most megembereli magát s mint tömör, áttörhetetlen falanx, védőállást foglal minden durvasággal és brutálitással szemben. Ebben az erőteljes magatartásban megkönnyíti a pártot a város fiatal, tetterős főispánja, aki az embertelen hajszával szemben is föladata magaslatán állván, hivatását imponáló erélyvel és kérielhetetlen szigorral teljesíti.

Erre vall a városi közgyűlés legutóbbi közgyűlésén történt eset is. Dr. *Valentin* Emil, az elégedetlen függetlenségi egyik letört vezére, akinek lapja évekig ocsmány hangon irt a munkapárt vezetőiről s aki most egy erélyes főispáni intézkedés miatt sirva fakad, a közgyűlés folyamán megtámadta a sajtó egyik jelenlét — megengedjük, szintén hiúságból szenvedő, a feltűnést kedvelő — képviselőjét. A főispán, aki a sajtószabadság érzékkel bír és a sajtó munkásainak jogait tisztelben tartja, az okvetlenkedő, a koalíciós rémuralom alatt a basáskodást megszokott bizottsági tagot talpraesett kommentár-

ral rendreutasította. Emiatt nagy zokogás támadt a néhai koalíció berkeiben. Fokozta fájdalmukat, kétségbeesésüket még az is, hogy a pénzügyi hatósággal való bizonyos tárgyalásra *Müller* József munkapárti korifeust és a városi tanács egyik tagját küldték ki. Dr. *Rajk* Aladárt pedig mellőzték. Ezt azok az urak veszik zokon, akik 8 álló esztendeig fenevadak módjára üldözték ki minden bizottságból az ellenpárt embereit.

A Nemzeti Munkapárt vasárnap forma szerint is megalakult s dr. *Nemes* József, a 67-es párt egyik régi, kipróbált elvhű tagjának indítványára *Szemző* Gyula főispánt, az ellene indított rut támadások alkalmából táviratban üdvözlötték. Ugyancsak *Vojnits* Dániel apátplébános indítványára a miniszterelnököt, *Tisza* Istvánt, *Perczel* Dezsőt, báró *Vojnits* Istvánt és báró *Podmániczky* Endrét is üdvözlötték.

Majd megállapították a városi munkaprogrammot.

vr.

Lódijazás Titelben.

— Saját tudósítónktól. —

Titel, 1910. szept. 10-én.

A *Bácsmegyei Gazdasági Egylet* f. hó 8-án Titelen jó sikerült lódijazást rendezett. A díjazáson az egyesület képviseletében megjelentek: *Törley* Gyula társelnök, *Halácsy* Gyula százados bajai méntelep parancsnok, *Günther* Ferenc igazgató, *Törley* Bálint, *Hesz* Márton egyleti megbízott, *Inhoff* titkár, *Anisits* Mihály tisztviselő. A vendégeket kik 7-én este érkeztek, a vasúti állomáson *Jancsuskó* László ev. lelkész, gazdaköri lelkész fogadta. A kölcsönös üdvözlő beszédek után, a rendelkezésünkre állott kocsikra szállva a községbe hajtottunk, hol az »Anker« szállodában közös vacsorára, — mely kitűnő és izletes halpaprikásból állott — gyűltünk össze. A csakhamar összeverődött titeli urakkal kiegészített kellemes társaság, a késő éjjeli órákig maradt együtt.

Másnap, azaz 8-án reggel 7 órakor vette kezdetét a lódijazás, melyen körülbelül 50 ló, — számra bár csekély de kifogástalan anyag — vezetett elő. — A bírálóbizottság *Törley* Gyula elnöke alatt igazán szaktudással, nagy körültekintéssel, lelkiismeretesen s teljes megalégedésre felelt meg a reá bízott feladatnak. Az eredmény a következő volt:

Anyakancák után díjat nyertek: I. díj 80 kor. *Heisz* Antal Titel, II. díj 60 kor. *Schneider* Jakab Titel, III. díj 40 kor. *Schneider* Jakab Titel, III. díj 40 kor. *Hesz* Henrik Titel. *Neijahr* Vilmos bronz oklevelet nyert.

3 éves kancacsikók után: I. díj 50 korona *Beslin* Rada Titel, II. díj 30 kor. *Schmidt* Ádám, III. díj 20 kor. nem lett kiadva.

2 éves kancacsikók után: I. díj 50 kor. nem volt kiosztható, II. díj 30 kor. *Kieszl* Jakab Titel, III. díj 20 kor. nem lett kiadva.

1 éves kancacsikók után: I. díj 50 korona *Heisz* Henrik Titel, II. díj 30 kor., III. díj 20 kor. nem volt kiosztható.

Az eredmény kihirdetése után *Törley* elnök a díjazást lelkes beszéddel berekesztette. Utána a gazdaköri elnök és *Zitta* János igazgató-tanító vezetése alatt a *Titeli Fensikra* rándultunk, hol az ugynevezett »Platóról« nagyszerű kilátás nyílik Torontálba, a Tisza torkolatához és a Dunántuli vidékekre. Eltelve a vidék gyönyörűségével, megtekinttük a fensikon levő temetőben gróf *Leininger*-*Westenburg* Ármin földmivelésügyi miniszter biztos nagyszerű síremlékét, melyet a »Titeli Tisza-Duna töltésfentartási és belvízszabályozó társulat hálás közönsége emeltetett. Az ő nevéhez fűződik a csajkás vidéken elterülő rétföldek termékenyítése, melyek a belvizek szabályozása által óriási vagyonhoz juttatták a csajkásvidéki községeket. A fensikról gyönyörű áttekintés nyílik ezen termékeny földekre. Majd a meredek oldalaira vájt barlanglakásokat és azok nagy-szegénységbe sanyalódó lakosait tekintettük meg. Ezen szegény nép a társaság látára mindenféle panasza és követelésekkel állott elő. Egy-két lakás belsejét megtekintve, a községi gazda körbe vonultunk hol a díj kiosztásra került a sor. Ezt egy gazdag villásreggeli követte melyen *Günther* Ferenc igazgató, *Törley* Gyula elnök és *Jancsuskó* gazdaköri elnök mondtak hatásos lelkesítő beszédeket. A villásreggeli a titeli intelligencia közül résztvettek: *Jancsuskó* László ev. ref. lelkész, dr. *Szemző* Dezső ügyvéd, *Józsa* Károly polg. isk. igazgató, *Zitta* János igazgató-tanító, *Neijahr* Vilmos főhadnagy és *Bulja* Tódor községi bíró; ezenkívül szépszámú gazda közönség.

A vendégek egy része a délutáni vonattal utazott haza, míg *Inhoff* titkár és *Hesz* Márton egyli. megbízott résztvettek a délután folyamán tartott gazdagylésen. Itt *Kaufmann* István a »Süd ung. Rundschau« szerkesztője tartott érdekes előadást, melyen németországi tanulmányuton szerzett tapasztalatait ismertette, majd szólt a gazdasági sajtóról.

Hesz Márton a gazdakörök fontosságáról, a gazdák szervezkedéséről tartott nagyobb szabású előadást.

Inhoff szakszerű gazdasági előadást tartott a tárcsásborona alkalmazásáról, az okszerű talajmivelés és trágyakezelésről. Végül *Jancsuskó* gazdaköri elnök köszönte a gazdakör nevében az érdekes előadásokat.

A titeli gazdaünnepély azon kellemes benyomást gyakorolta *Bács-Bodrogvármegye* gazdasági egyesület vezetőségére, hogy ugyi Titel községét, mint annak környékét, törekvő, haladni vágyó gazdaközönség lakja, melyet gazdakörök szervezései által oly irányba kell terelni, mely irány az okszerű, a jövedelmező gazdálkodás felé vezet.

Másrészt pedig sajnálatlalt tapasztalta, hogy Titel község és környéke értelmiségének azon része, mely szintén hivatva volna, az egyesület vezetőségét nemes feladatának teljesítésében odaadón támogatni, távol tartotta magát a gazdakör ünnepétől s bizonyos indolentiával látszik viseltetni az egyesület törekvései irányában. Már pedig csakis vállvetett együttes munkával biztosíthatjuk a sikert. Egyébként a titeli gazdák megértik a mai kor intő szavát, hogy tanulva haladjunk s hogy ezt akarják is, bizonyítja a tartott díjazás sikere.

Hetényi.

Szarvasmarhadíjazás

Kerényen.

— Saját tudósítónktól. —

Kerény, 1910. szept. 11.

Angusztus 28-ától kezdve minden vasár- és ünnepnapon tartott és tart a *Bács-Bodrogvármegyei Gazdasági Egyesület* állatdíjazásokat, hogy a gazdaközönséget ez által az okszerű állattenyésztésre serkentse. Ezen cél elérésére, valamint a gazdaközönséget szervezkedésre bírni, rendezett az egyesület folyó hó 11-én Kerény községben egy jól sikerült szarvasmarhadíjazást. Ezen díjazás, mely Kerény községben az első volt, jól sikerült, bár a felhajtás nem volt túl nagy, mely szintén egy társadalmi átoknak tudható be, t. i., hogy a gazdakörök beléletébe az értelmiség és gazdák egy része pártpolitikát visz be. Ez pedig megölelő, romba döntője minden nemes, a gazdák érdekét, a gazdakört fellendítő törekvéseknek. Egyedül csakis az agrárpolitika állhat ott meg s mihelyt pártpolitikát viszünk a gazdakörbe, akkor annak fennállása veszélyeztetik és mindennemű gazdasági mozgalom megghusítottatik. Eltekintve mindezekről, mondhatom, hogy a kerényi gazdaünnepély általában szépen sikerült.

A díjazáson az egyesület részéről megjelentek: *Törley* Gyula társelnök, *Wámoscher* Mihály igazgatósági tag, *Günther* Ferenc igazgató, legifj. *Szemző* István nagybirtokos, *Schauer* Ferenc plebános, *Patacsits* Dániel jegyző, *Inhoff* titkár, *Hesz* Márton egyleti megbízott, *Raile* Kálmán káplán, *Anisits* Mihály, *Bohus* és *Madarász* áll. vajmester. a község és környékének nagyszámú gazdaközönsége. A vendégeket az állomáson *Pewny* Domonkos tanító fogadta, ki egy jól átgondolt, magvas, szép beszédben üdvözlölte az egyesület vezetőségét. A beszédre *Törley* Gyula elnök válaszolt a tőle megszokott szónoki hévvel. A vendégek a vasutól azonnal a templomba mentek, hol *Sehauer* plebános ünnepi nagy misét celebrált. Mise végzetével a kiállítás területére vonultunk, hol már akkor a gazdaközönség nagy száma gyűlt össze.

Itt *Törley* Gyula üdvözlö a gazdákat ecseteli az állattenyésztés fontosságát, majd felolvassa a bírálóbizottság névsorát és a díjazást megnyitja.

Utána *Hesz* Márton egyli megbízott német nyelven szólt a gazdákhoz, kiket tömörülésre serkent, majd rámutat az egyesülés kiváló jelentőségére és buzdítja azokat az egyesülethez való csatlakozásra.

Ezek után a bírálóbizottság feladatát teljesíti, mely a következőket eredményezte: Díjat nyertek.

Fejőstehenek után: I. díj 80 K nem lett kiadva. II. díj 50 K *Schlachter* János Kerény. II. díj 50 K *Schröder* Mihály Kerény. III. díj 30 K *Würtz* János Kerény. IV., díj 30 K *Matarnga* Milos Pacsér. IV., díj 30 K *Nemes* Bálint Kossuthfalva.

Üszök után: I., díj 80 K. Schlachter János Kerény. II., díj 60 K. Siasity Sándor Pacsér. III., díj 50 K. Beringer Mátyás Kerény. IV., díj 40 K. nem lett kiadva. V., díj 30 K. nem lett kiadva. VI., díj 20 K. Hartman János Kerény. VI., díj 20 K. Krómer Ferenc Kerény.

Elnök a bírálóbizottság határozatát kihirdetvén, Hesz Márton buzditó zárszavai után, a díjakat a gazdakör helyiségében kiosztotta.

Ezt egy 50 terítékű bankett követte, melyen az első toasztot Pewny Domonkos mondotta az egyleti elnökségre, Latinovits Pálra és Törley Gyulára. Erre azután Törley válaszolt, beszéve a gazdakör egyesülésének szükségességéről, beszéde mely magával ragadta a hallgatóságot, nagy hatást ért el.

Majd ismét Pewny szól és élteti az egyesület ügybuzgó igazgatóját és titkárát, végül pedig Szemző István és Wámoscher igazgatósági tagokról emlékezik meg.

A titkár Kerény község derék gazdaközönsege jóvoltára üríti poharát. Hesz Márton a gazdakörök sikeres működését csakis azok vezetésétől teszi függővé, miért is Stöckl Jakab községi bíró elnök és az egész vezetőségére emeli poharát.

Végül Raile Károly káplán a magyar intelligenciára — melynek néhány buzgó tagját ma Kerényben üdvözölheti — mint a földművelők fátylavivőire üríti poharát.

Asztalbontás után legifj. Szemző István szíves meghívására Kerény határában fekvő birtokára rándultunk. Rendelkezésünkre bocsájtott két elegáns fogaton — orosz trapperek nyilsebességű futása mellett — 1/4 óra alatt értünk a birtokra. Itt a főúriasan berendezett gyönyörű nyári lak kedves, nyájas és leereszkedő modoru urnője fogadta a vendégeket, kinek szívélyessége mindenkit lebilincsel. A háziur pedig példaszzerű, igaz magyar vendégszerettel látta vendégeit, kik a birtok mintaszzerű berendezéséről, annak okszerű beosztásáról teljesen elragadtattak. Itt lelhető minden legujabb gazdasági eszköz, nagy állattenyésztés, melyek a gazdaság intenzív kezelését hirdetik. Két órai időzés után, búcsút vévén úgy a ház bájos, szeretetreméltó urnőjétől, mint pedig az őszinte, vendégszerető háziurtól, egy kellemes nap emlékével tértünk vissza otthonunkba, hogy minél serényebben folytassuk megkezdett munkánkat, hogy így gazdátársadalmunk érdekében minél biztosabb legyen a siker.

Hetényi.

H I R E K.

Achmed bég története.

Volt egyszer egy török, illetve most is él az illető. Róla szól e történet.

Achmed bégnek 20 évig csak egy felesége volt. Napjai a legnagyobb boldogságban, békében és megelégedésben teltek el egymás után, noha 20 év után sem mondhatott magának gyermeket. Gondolt tehát egyet és török módon újból megnősült. Évának azonban nem szólt; csak 3 nappal az esküvő előtt . . .

A kedves, jó feleség nem tudta azonban elviselni, hogy az ő husz esztendei uralma után férjéhez másnak is legyen jussa. Élt tehát szabad akaratával és mondjuk úgy, megszökött az urától, haza ment a szüleihez. Férj-uram pedig még utána se nézett, hanem megtartotta esküvőjét, haza hozta a házhöz új asszonyát és élt úgy, mintha semmi változás sem lett volna. Közben egyikük sem érdeklődött a másik után.

Egy év után azonban mégis másképp alakultak a viszonyok. Az új feleség nagyon beteg lett. Kis gyermeke, a pólyás baba apró gyűgyögő ajkai sem tudták őt az életnek megtartani. S kik az életben meglehetnek egymás nélkül, de haragosan, a halál előtt ki kell békülnök. A beteg, ki sohasem kívánta látni társtulajdonosát, kinek tulajdonkép a jogait gyakorolta, ki férjét sohasem kérdezte a régi feleség felől, egyszerre látni akarta őt. Azt hitte ugyanis, hogy azért beteg, mert egy jobb sorsra érdemes nő helyét bitorolta egy évig. Most a halál küszöbén látni akarta őt.

— Kedves aranyos férjem, szeretsz-e engem? — szöjt a beteg lázas ajkaival.

— Hogyne szeretnék, édes lelkem.

— Hát akkor egy kis kéréssem lenne hozzád, mielőtt meghalok.

— Hagyd azt lelkem utoljára, nem megy az oly könnyen.

— De én érzem, hogy meg kell halnom — zokogta a beteg elfuló hangon.

— No ne sirj, kedves lelkem. Majd megsegít Allah, csak bizzál benne. Allah mindenkit megsegít.

— Igen, Allah segít, de csak azoknak, akik nem vétkeznek, vagy bűnüket megbánják. Nohát én vétkeztem és bűnömet jóvá akarom tenni.

Ezeket és más hasonlókat mondott még az asszony, minek eredménye az volt, hogy férj-uram önmaga hívta el régi feleségét. Ez el is jött, mert a haldokló úgy kívánta. A haldokló azonban még más kívánsággal is el volt látva. Kis fiacskáját akarta rábizni, hogy nevelje föl őt ép erőben, egészségben.

— Óh embertárs, Achmed bég első felesége, ne karagudj rám! Én nem tehetek róla. Ha tudtam volna, hogy neked bánatot bűt okozok, dehogytettem volna. — Ez volt a beteg fogadj Istene.

Biztatták őt hogy Allah megfogja segíteni. Az első feleség is itt marad. Majd ketten fogják szeretni a közös férjet, régi török szokás szerint. De a beteg meggyőzhetlen maradt. Megérezte ő előre halálát s annak beálta előtt biztosítani akarta fia fölnevelését és kibékíteni a haragtartót.

Közben-közben a férj egyre fohászzkodott. »Óh Allah segíts meg. Ha vétkezünk, bocsáss meg. Tekintsd gyarló voltunkat . . .«

Achmed bég valahányszor kis, a husz hosszú évig várt fiára vetette tekintetét, könnybe lábadt szemmel azt a kérdést tette föl önmagában, vajjon miért nem élhetnének ők most négyen örömben boldogságban. De Allah utjai titokzatosak és kifürkészhetetlenek. Achmed bég szíve fokozatosan elszorult, mert a fiatal anya így szólt:

— Óh kedves élettársom! Én meghalok, de rátok hagyom az én fiamat. Vajjon fölnevelitek-e becsülettel? Jaj, de fáj a szívem.

E szavak szóbeli végrendeletnek tényezői s tekintettel arra, hogy közvetlen a halál előtt alkotódnak, úgy a betegre, mint a környezetre nagyon békítőlag hatnak. A halál előtt ki kell békülni. A haldokló kívánsága teljesítendő. Az itt-maradtaknak meg kell fogadniok, hogy a kis béget föl fogják nevelni. De gyermek az még, kit a gyermekkori betegségek egész zöme érhet. A tifusz, a difteritisz s sok más kiheveretlenek még. Ha ezek bármelyike is elsodorná őt ments Isten vajjon megfelelték-e ők az utolsó kívánságnak. S mégis megígérték. »No ne félj, Allah majd megsegít s mi hárman fogjuk fölnevelni őt.«

A »haragos« feleség ott maradt. Nem ment el többet. De a leg gondosabb ápolás sem mentette meg az anyát az elkerülhetlentől. A beteg harmadnapra kiszenvedett. Előbb azonban megígértette, hogy gondját fogják viselni kicsikéjének. A régi feleség mind a két kezét tette a beteg kezei közé s úgy fogadta meg:

— No legyen meg az akaratom. Fogadom a mindenható Allahra, aki vagy a mennyekben, hogy föl fogom nevelni fiadat, úgy mintha sajátom lenne, Allah engem ugysegéljen.

Az eskü ki volt mondva, a beteg megnyugodva, de nem meggyógyulva. Allah magához szölitotta a fiatal anyát . . .

Azóta már 7—8 év mulott el. A kis Achmed piros pozsgás, élénk, fúrge kis gyerek. Szülei házában pedig folyvást hallható:

— Édes kis feleségem.

— Aranyos, jó uram.

Mindkettő ajkairól pedig:

— Lelkem édes fiam . . .

* * *

Igéreteknek megfelelték becsülettel.

Kalypsó.

Régen és most.

— Emma, valld meg őszintén, hogy több ily levél birtokában vagy; követelem, hogy előttem ne titkold szerelmedet s a leveleket azonnal bocsásd rendelkezésemre.

A tizenhétéves, engedelmes Emma pityeregve s egész testében remegve indult szobája felé, hogy szekrénye rejtékéből előszedjen egy csomó illatos levélkét s azokat a szigorú apa parancsára átadja.

— Ugyan, ugyan kérlek, édes férjem, hisz' a fiatal ember igen derék, művelt és tiszteletreméltó; egyedüli hibája az, hogy szegény zongoratanító. Igen jó családból való s talán magunk vagyunk az okai, hogy a dolog ennyire fejlődött. Miért hagytuk őket oly gyakran magunkra?!

— Ugy látom, hogy te még helyesled leányunk szerencsétlen viszonyát?

— Nem én, azaz hogy . . .

Emma belépett s átnyújtotta apjának a két szalaggal gondosan átkötött, illatos levélcsomót.

— Itt van ni! — szöjt indulatosan Morzsa Pál ur — ez a mi gondos és szeretetteljes nevelésünknek a gyümölcse! Asszony! Őrizd meg estig a leveleket; sietek a választmányi ülésre s előttem ne mutatkozzék többet az a tolakodó gézengúz!

— Óh! Drága atyuskám! — kiáltá, kezeit tördelve Emma — ne légy kő . . .!

— Egy szót se többet! — szöjt ingerülten az apa és indult utjára.

Emma a pamlagra vetette magát és keservesen zokogott.

— Drága, jó anyám, te mindig oly jó voltál hozzám, csak ez egyszer végy meg pártfogásodba s engeszteld ki az apát; hisz', ha tudnád, mennyit szenvedek s mennyire szeretem Gyulát. A lágyabbszívű, gyengéd anyam megsimogatta Emma szöke haját.

— Meghiszem, hogy szenvedsz, de nem is volt szép tőled, hogy előttem is titkoltad viszonyodat Gyulával, de miután már így áll a dolog, légy nyugott s kísérelj meg válvitve apádat kiengesztelni.

Emma megnyugodott a vigasztaló szavakra. Az asszony nemhiába asszony ért a főzéshez s így a tervek kifőzéséhez is. — Egy igen jó ötlet villant meg agyában, fogta a kékszalagos levélcsomót, átvitte a szobájába, beletette egy fiókba, melyből egy nem kevésbé gondosan, de piros szalaggal átkötött levélcsomót vett elő.

— Bátorság leányom! Reményem, sikerülni fog édesapádat az úgynek megnyerni.

Morzsa urat hazaérkeztekor kedvenc ételleivel várták vacsorára. Élkezés közben természetes egy szó sem esett a dologról. Vacsora után feszülten várták a történetüket.

A családapa nagy komolysággal vetette magát a támlásszékebe s felszólitá feleségét, hogy hozza elő a leveleket. Emma szíve görcsösen dobogott, sejtelve sem volt anyja tervéről, aki készségesen hozta a pirosszalagos levélcsomót s átnyújtotta urának.

— Hol a szemüvegem?!

Hiába kutattak össze minde zeg-zugot, az ókulárium csak nem került elő.

— Kár; no különben ülj mellém asszony s olvasd a leveleket sorban.

Morzsané igen jól tudta, hogy hol rejtőzik férje szemüvege, de miután így ő bizott meg a levelek felolvasásával, terve télig már sikerült.

Emma félrehúzódott a félhomályba s onnan hallgatta az olvasást.

Morzsa Pálné olvasta:

— Z . . . (az évszámot elhallgatta) ápr. 13-án.

— Micsoda?! Ez az első levél kelte! Hisz' ez borzasztó! Tehát már teljes féléve tart ez az áldatlan levelezés! —

» . . . Ismeretségünk első pillanatától fogva kimondhatatlanul mély szerelemre lobbantam irántad s boldogan éreztem magam, ha ajkaimmal titkon érinthettem lábaid nyomát. Mosolyod teljesen elbűvölt; szépséged, jószágod annyira hatalmukba kerítették, hogy nélkülöd nem . . .

— Nos, ez az a művelt ember, aki olyan buta frázisokat hord össze?! aki boldog jövőről ir, házasságot emleget, mikor maga-magát is alig képes fentartani? De halljuk tovább!

» . . . Engedd meg, legszentebb angyala az égnek, legdrágább bálványom, hogy megkíséreljem leirhatatlan érzelmeimet azzal tolmácsolni, hogy kifejezést adjak annak, hogy te vagy a teremtés legékebb koronája s . . . «

— Szent Isten! Ily hátártalan bolondságokat egy tizenhétéves leánynak írni. Ez az ember örült. Az én időmben irt volna valaki ilyent, rögtön elvitték volna a Lipótmezőre.

» . . . hallanom kell felőled, látnom és bironom kell téged, különben megh . . .

— Bizony Isten, ez az ember veszedelmes örült!

» . . . meghalok! Azok, akik tőled annyira távol tartanak, kik valóságos fogolyként őriznek, hogy meg ne lássalak, ellenkezésüket azzal okolhatják, hogy szegény vagyok. — De esküszöm, hogy megfogom akadályozni, hogy mint rab-szolgát eladjanak, ha másképp nem, megsz . . . «

— Veszett ördög! Ez az ember több, mint bolond! Emma! Ez az ember hátártalan szemtelenségeket enged meg magának szüleid irányában. Szölj különben össze . . .

— Édes, jó atyám! Nem tudom, nem emlékszem, hogy Gyula valaha ilyeneket csak egy szót is irt volna, — szöjt sirva fakadva a meg-

rémült leány — nem is tudhatta, hogy beleegyezését megtagadod valaha.

— Az én beleegyezésemet? Hát még azt is merre reményelni?! Soha, soha! Gyalázat: Megszöktetni! Valóban szégyenlen, hogy ilyen leányt neveltem, akinek ily gyalázatos ajánlatot mer valaki tenni. Hol a kalapom, botom. Pista, Pista! Hamar egy bérkocsit! Megyek, összeföröm minden csontját.

— De uram, férjem!

Morza Pálné jobbával férjét, baljával Emmát ragadta meg.

— Apám, esküszöm, hogy Gyula sohasem tett ily ajánlatot. — Mamám, hadd nézzem csak ezt a levelet. . . Gondoltam mindjárt, hogy nem is Gyulától való, nem az ő kezeirésze; no meg e levél husz év előtt kelt, végül nem is Gyula, hanem . . . Pál volt az írója.

Morza Pál egy tekintetűt vetett az időközben hirtelen előkerült pápaszemén keresztül az írásra. . . felismeri benne husz év előtti saját kezeirészt. . . kimerülten dől vissza karosszékebe s csak ennyit mondott:

— Áldásom rajtatok! Legyetek boldogok!

Reggelre kelve, apa, anya, menyasszony és vőlegény együtt reggeliztek.

Pax.

Lapunk vezére, Latinovits Pál ny. főispán, orsz. képviselő a németországi Nauchemből ma helyreállott egészséggel visszaérkezett. Néhány napig Budapestben marad, azután borsodi birtokára utazik.

Az új pénzügyigazgató ünneplése. Fodor Mihály új pénzügyigazgatót a szabadkai közigazgatási bizottsági ülésen Purgly Sándor főispán meleg szavakkal üdvözölte.

Főispáni kinevezések. Ifj. Vojnits István főispán Latinovits Szaniszló zombori városi tanácsnokot tb. főjegyzővé, dr. Nikolits György ügyvédet és Jablonszky Miklós II. od. alkapitányt tb. főkapitányává, Duchon Béla ny. főadótisztet tb. tanácsnokká, Gergurov Milán ny. főmérnököt tb. főmérnöké, dr. Grünner Samu, dr. Buják József, dr. Gaál István, dr. Lallosevits János és dr. Bugarszky Szilárd ügyvédekét tb. főügyészeké, dr. Danninger Ádám kórházi; dr. Huber József kerületi, dr. Duchon János, dr. Simonovits Radivoj, dr. Wollheimer József, dr. Kabos Márton és dr. Grigorjevits Emil gyakorló orvosokat tb. főorvosokká, dr. Maximovits István földbirtokost tb. aljegyzővé, Vuits György ny. mértékhatóságát tb. pénztárnokká nevezte ki.

Uj katonalelkész. Erdős Gyula martonosi káplánt katonalelkészé neveztek ki s a honvédséghez osztották be.

Lányi Mór gyásza. Lányi Mór volt orsz. képviselőt és nejét sulyos csapás érte. Leánya, a kilenc éves Magda, a szülők szemefénye a napokban Palicson, ahol a család nyaralt, egy meszes gödörbe esett és sulyos sebeket szenvedett. A kétségbeesett szülők rögtön Budapestre, a Herzl-féle szanatóriumba vitték, ahol a leggondosabb orvosi gyógykezelésben részesítették. De hiába, mert a kisleány szervezete nem bírta a nagy fájdalomnak ellentánni. Tegnap meghalt. Ma temették el a közönség nagy részvételével. A köztisztületben álló család iránt a fővárosban és megyénkben mindenütt őszinte részvét nyilvánul.

Hivatalvizsgálat a titeli járásban. Szemző János titeli főszolgabíró — mint levelezőnk írja — f. hó 9-én megkezdte a járásához tartozó községek általános hivatalvizsgálatait. Eddig Tiszakálmánfalva, Káty, Mozsor községeket vizsgálta meg. Mindenütt rendet talált. Ez alkalommal az állami anyakönyvek évi vizsgálatát is végzi. Itt is rendben talált mindent.

A katymári tanítóság köréből. Az érsek Petyerity Istvánt rendes tanítónak, Trszkity Benőt helyettesnek Katymárra kinevezte.

Szabadságot káplán. Cziráky Gyula káplánnak betegsége helyreállítására újabb nyolc havi szabadságot adott az érsek.

Titeli tanulók segélyezése. Titeli község képviselőtestülete Scheiber György és Ilcs Emil tanulóknak a folyó tanévre 250—250 korona segélyt szavazott meg.

Egy szinigazgató jubileuma. Kiss Ferenc, a Cservenkán játszó szintársulat igazgatója a napokban ül meg színészi működésének 30-ik évfordulóját. Érdekes, hogy Kiss 30 év előtt éppen Cservenkán kezdte meg pályafutását; egy németül játszó társulatnál lépett föl először. A jubiláris ünnepségbe a községi intelligenciát is bevonják.

Fizetésemelés és vallásosság. Csurog község képviselőtestülete legutóbbi ülésén — mint levelezőnk írja — Gavrilovits Dusan kereskedő azt indítványozta, hogy a községi tanítók fizetését 1600 koronára emeljék fel. Ezzel szemben többen azzal érveltek, hogy a tanítók nem járnak az istentiszteletekre, s így nem érdemlik a fizetésemelést. A képviselőtestület többsége Gavrilovits indítványát elvetette.

A titeli községi orvos fuvarálatánya foglalkoztatta a napokban a községi elöljáróság. Az orvos eddig 600 korona állalányt élvez, a község belterületére. Most a külterületre is kért pauszát. A képviselőtestület az állalányt nem adta meg, hanem kimondta, hogy a külterületre ingyenes fogatot bocsájt az orvos rendelkezésére.

Arcképek leleplezése Zomborban. A Zombori Általános Ipartestület néhai idősb. Husvéth István volt ipartestületi elnök és neje szül. Schmidt Mária által művészileg megfestett arcképeit vasárnap délelőtt diszközgyűlés keretében leleplezte le az egyesületi székházban. Az ünnepély sorrendje az Iparos Dalárda, Szántó Károly vezetésével a Hymnuszt és Szózatot énekelte. Prey Imre elnök megnyitotta, Prokopy Imre alkalmi beszédet mondott. Este dszvacsonya volt a fényesen kivilágított egyesületi kertben, 180-an vettek részt. Buday Gerő a nap emlékére beszélt. Vértési Károly a jellemző nagyszámu Husvéth-családot köszöntötte fel. Dr. Prakatour Tamás mohácsi ügyvéd tolmácsolta a család háláját. Szigethy István mondott még beszédet. Vacsonya alatt zenésző mellett a Paniner Ottó elnöksége alatti Iparos Dalárda énekelt. A vacsorát tánc követte. A Husvéth-család, régi iparos család Zomborban, mint városi bizottsági tagok, a városi ügyekbe is befolytak. A család egyik ifjabb sarja Husvéth Lajos, ügyes szobrászati munkáival kelt figyelmet.

Ebmarás. Lapunk szilbácsi ágilis levelezőjét, Himmelsbach Gyulát a napokban megmarta egy kutya. Himmelsbach Budapestre utazott, ahol a Pasteur-intézetben gyógykezeli.

Színészet Zentán. Hidvégi társulata Zentán közepes pártolás mellett játszik. Az előadások nem olyanok, amelyekért lelkesedni lehetne. Hidvégi jó alakotó, aki hatást is elérné, de az egyes erők gyengék.

Sorozás az óbécsei járásban. Az óbécsei járásban 1290 hadköteles közül 367-et soroztak be.

Bajai tárházak r. t. cimen 2400000 kor. alaptőkével új vállalat alakult, mely csáktornyai tárházak bajai fiókját, illetve tárházait átvette. Az igazgatóság tagjai lettek: Szutrély Lipót orsz. képviselő, Weidinger Dezső, Markovits Ede, Kürti Károly, Bachrah Siegfried, Hirschmann Leó (Csáktornya.)

Öngyilkosság Csókán. A Zentával szomszédos Csókán Peer Gyula kántortanító agyonlőte magát. Tettének oka ismeretlen.

Koleraijedelem Kátyon. E hó 19-én — mint levelezőnk írja — Káty község lakosságát is meglepte a kolera rémes híre. Ugyanis Andriy Koszta 4 tagból álló családjának mind-egyike hányni kezdett és rosszul lett. A szomszédok nagy ijedelmükben azonnal orvosért szaladtak. Dr. Barako Gábor községi orvos nyomban megjelent, a betegeket megvizsgálta és kijelentette, hogy koleráról szó sincs. Erre a megijedt emberek nyugodtan szétoszlottak. Az orvos a baj okát kutatván, megállapította, hogy a háziasszony a boltból pótkávé és légyölőport (Zacherliint) hozott és a pótkávé helyett az utóbbit keverte a kávéba. Ez okozta a rosszulletet.

Szabadka közegészségügye. Szabadka város legutóbbi közigazgatási bizottsági ülésén dr. Günther József főorvos a következő jelentést terjesztette elő: Az elmúlt félévben előfordult tifuszesetek közül 52 maradt ápolás alatt. Január hóban új tifusz eset nem fordult elő, a másik IV-ed évben pedig egyáltalán nincs is tifusz eset.

Emelkedést mutat — február havában a kanyaró, de pusztító járvánnyá ez sem fejlődik.

Kanyaróban 200 gyermek közül meghalt 30. De egyébként minden eset enyhe lefolyású volt, úgy, hogy 10 napon belül már iskolába is járhattak a megbetegedettek.

Az iskolákban éppen ezért különös intézkedéseket nem kellett tenni. Ludaspusztán fertőtleníteni kellett. Kelebián pedig a rác-sori iskolát 14 napra be kellett zárni — a kanyaró miatt. A félév végén 14 kanyaró beteg volt.

A vörheny, differiis nagyon szórványosan fordult elő. A gyermekágyi láz pedig egyáltalán nem fordult elő, ami örvendetes jelenség, mert ez az u. n. »vadbáb« működésének megszűnését jelenti.

A fertőző megbetegedések közül a 100 ezer lakosu városra összesen 19 halálozás lesik. Ezer közül pedig 6 halt el fertőző megbetegedésben.

Örömmel jelenti, hogy Szabadkán 15 évre visszamenőleg ilyen egészségügyi viszony nem volt, mint az elmúlt félévben.

A trachomáról tesz ezután félévi jelentést. A trachoma-járvány kedvezőbb, mert a trachomások trachoma-iskolákba internáltattak. A két trachomás-iskolába járt 192 gyermek; elbocsájtott gyógyultan 83.

A tanév végén 112 trachomás szerepelt a nyilvántartásban.

Az iskolák egészségi viszonya kielégítő. A születések és halálozások dettó.

Élve született az elmúlt félévben 1697, meghalt 1131.

A sorozás a bajai járásban. Baján e hét első napjain kezdődött meg. Béreg és Hercegszántó szomszédos testvérközségek megférnek egymással békésen a térképen, nem így azonban a valóságban, amennyiben ha a kétféle község soká ifjusága egymással találkozik, akkor kikerülhetetlen az összetűzés, előkerülnek nyomban a botok és bicskák. Ismerve a községi előjáróság a két szomszédnak egymás iránt tanusított ilyen barátságos érzelmeit, akként intézkedtek, hogy Hercegszántó a hét más napján, Béreg is a hét egy másik napján jelenjen meg a sorozó-bizottság előtt, az esetleges verekedés elkerülése céljából, még pedig mindenkor német községekkel vegyítve.

Tolvaj csemete Dávodon. Szántosi Mihály 13 éves dávodai fiu, kinek szülei nincsenek és csak Ujvári Mária öreg anyjánál növekedett, — mint levelezőnk írja — szolgálatba szegődött a mohácsi sziget egyik tanyájára. Miután ott rossz fát tett a tűzre, ellépett a gazdájától és visszatért az öreg anyókaához Dávodra. Az anyó azonban kijelentette az unokának, hogy ő nem hajlandó őt tovább kenyérral tartani ebben a drága világban, hanem azért szegődtesse el szolgálatba, hogy kenyerét ő maga keresse meg, miért nem viseli magát úgy, mint kell, hogy gazdája meg legyen elégedve. Azonban az unoka gyanusan hallgatta az öreg néni prédikációját s alig hogy az öreg asszony lakásából kitétte a lábát, a fiu a szobába osont, jól tudta, hol tartogatja az anyó megtakarított kis pénzcsékéjét, azt tehát elcsente és elpárolgott. Az öreg néni hűledeve vette észre, hogy fiával a pénzcsékéje is lábra kelt. Főljelentette tehát az unokát a dávodai rendőrségnél, aki a kis tolvajt nyakoncsipte és a kihallgatás céljából a rendőri szobába vitte. Itt azonban egy őrizetlen pillanatban felhasználta a fiu az alkalmat és nyomtalanul elpárolgott.

A Bácsstopolyai Takarékpénztár ujonnan megválasztott vezérigazgatója, dr. Fárnek Dezső szabadságáról visszaérkezvén a napokban elfoglalta hivatalát. Az új vezérigazgató működése elé nagy bizalommal tekintenek a kereskedelmi és ipari körök, mert dr. Fárneknek a hitel-műveletek terén való nagy tájékozottsága, fáradhatatlan ügybuzgósága és az egész környék minden rétegében való nagy népszerűsége teljesen alkalmassá teszik őt eme fontos állás betöltésére.

A szabadkai botránypör. Balogh Béla, szabadkai törv. bíró, aki a Haverda-féle botránypörrel egy szabadkai lapban cikket írt, a szegedi tábla fegyelmi tanácsa feddésre és 26 korona költség megtérítésére ítélte el. Balogh, akinek álláspontját az események részben igazolták, az ítélet ellen a Curiahoz fellebbezett.

Gondnokság alatt. Szarvas Róza jános-halmi és Kuzmánovits Georgina szabadkai lakosokat elmebetegség miatt gondnokság alá helyezték.

Buzalopás. Topolyán Fekete Imrénék bérelt földjéről 40 zsák buzát loptak. A csendőrség a termést a kazal közt megtalálta. A tetteseket még nem nyomozták ki.

Rabló asszony. Varga Ferencné csantavéri asszony Gere István zentai lakos kezéből 71 koronát kikapott s azzal megszökött. De megfogták s a vizsgálatot megindították ellene.

Villámcsapás péterrévei téglagyárba. E hó 1-én — mint levelezőnk írja — az esti zivatar alkalmával a villám lecsapott Freund Péter-féle téglagyárba. A villám a körkemence nagy kéménye melletti tetőbe csapott, egy horog-fát és egy ablakot roncsolt szét, de szerencsére sem emberben, sem épületben nagyobb kárt nem tett. A kémény tulsó oldalán voltak a munkások, akik megmenekültek a veszedelemtől. A lesújtás oly hatalmas volt azonban, hogy két munkás a földre esett és egy pillanatra elájult, úgy, hogy — állításuk szerint — a villámlásról és a dörgésről mitsem tudtak. Az ijedtségen kívül azonban bajuk nem történt.

Botrány egy templomban. Borócson a múlt hónapban Schmidt György béreslegény fölment a róm. kath. templom kórusára a vasárnap nagymise alatt s ott magát rendetlenül viselte, amiért Dornesz Mihály templomszolga őt rendreutasította. Ezen annyira felbőszült Schmidt, hogy a templomszolgát leteperzte a földre s véresre verte, ami oly nagy zavart okozott, hogy a misét egy időre félbe kellett hagyni. A boróci plébános feljelentésére a palánkai járásbíró és a napokban tárgyalta ez ügyet s a botrányokozót egy havi fogházra és 20 korona pénzbírságra ítélte.

Sötét bűn Regőcén. Regőcéről jelentik: Véber Mártonné 22 éves jómodu asszony a napokban meghalt. A csendőrséghez temetés után névtelen feljelentés érkezett, amely azt adta hírül, hogy Véber Mártonné nem természetes halállal halt meg. Ez a följelentés tette szükségessé a holttest exhumálását. Véber Mártonné holttestét felboncolták. A boncolás megállapította, hogy Véber Mártonné titkos műtétet hajtottak végre. A fiatal asszony a magzatától akart szabadulni s egy javasasszony műtétének vette alá magát. A vizsgálat eredményét titokban tartják.

Rémes tettel vádolt asszony. Martonosról jelentik: Söreg Sándorné martonosi tanyás-gazda felesége ellen borzalmosan hangzó névtelen feljelentés érkezett a martonosi csendőrségre. Azt mondta a névtelen feljelentés, hogy Söreg Amerikában volt már több mint másfél éve. Söregné hűségét alaposan lelohasztotta a távolság mert a múlt év végén egészséges fiu gyermeknek adott életet. A gyermeket nevelte egész juniusiig, amikor már nyolc hónapos erős pufók legényke lett belőle. Söregné ekkortájt levelet írt a feleségének, amelyben tudatja, hogy megunta már a dollárok hazáját, nemsokára visszajön. Söregné nagyon megijedt, mert hűtlenségének élő tanujele a gyerek ott volt. Fét attól, hogy a férje, ha megtudja, hogy gyermeke van, elfordul tőle s ezért rettenetes bűnre határozta el magát. Elevenen elásta a gyermekét. Ezt mondotta el a névtelen följelentés, amely bármilyen hihetetlenül hangzott is, meg kellett indítani a nyomozást. A csendőrök a nyomozás során megállapították, hogy Söregnének csakugyan volt egy nyolc hónapos gyermeke s azt juniusi óta nem látta senki. Minthogy is valószínűvé vált a névtelen levél vádjá, a csendőrök vallatásra fogták Söregné. Az asszony bevallotta, hogy neki csakugyan volt egy gyermeke, aki azonban meghalt s akinek holttestét ő kertben ásta el. Meg is mutatta a helyet, ahol a gyermek holteste fekszik. A csendőrök exhumálták a kis halottat, de a holttest teljesen feloszlott, azon nem lehetett megállapítani, hogy igazat mond-e Söregné. A csendőrség őrizet alá vette a bűnös anyát.

A gombos—erdői vasut 3090+0 szelvényétől 3109+7 szelvényéig és 3113+33 szelvényétől 3140+0 szelvényéig kiépítendő pályaszín építésére a máv. igazgatósága megtartott versenytárgyalás alapján Hofbauer és Lehner budapest vállalkozó cégnek adott megbízást 64823952 korona szerződéses összeg mellett.

Uj kertészlak Boldogasszonyfalván. A községi előljáróság kertészlaképítés munkáinak biztosítására szeptember 11-én versenytárgyalást tartott. A bizottság a munkákat Vlah Zsivan boldogasszonyfalvai kőművesnek adta át 3290 koronáért.

Városi építkezések Ujvidéken. Ujvidék város mérnöki hivatala szeptember 1-én versenytárgyalást tartott a gőzhengersizin és szerszámkamra építéséhez szükséges munkák biztosítására. Beérkeztek a következő ajánlatok: Czoczek Nándor (Ujvidék) 864009 k-val, Lerch István és Teschner András (Ujvidék) 782805 k-val és Gurnik István és Pesti Koszics József 831961 k-val. A bizottság Lerch István és Teschner András ajánlatát fogadta el.

Iskolaépítés Adán. Ada község augusztus 22-ére pályázatot hirdetett az ada-gunarasi községi iskola építési munkáinak biztosítására. Előirányzat 13,97311 korona. A következő ajánlatok érkeztek be: Csányi István és tsa (Ada) 14,31742 kor., Rusák Mátyás és tsa (Ada) 12,994 kor. és Farkov Péter (Ada) 13,27746 koronával. A bizottság Rusák Mátyás és tsa ajánlatát fogadta el.

Koleraveszély Bácsme gyében.

A megyénk tőszomszédságában levő Mohácson a kolera réme egymásután szedi áldozatait. A veszedelem közelsége kötelességévé teszi a hatóságoknak a szükséges óvintézkedéseket a legnagyobb körültekintéssel végezniük.

A vármegyének főorvosa, dr. Pávlóvits Simon által, lapunk legutóbbi számában közölt rendelkezések a maguk egészében a legsürgősebben hajtandók végre.

Különösen a dunamenti községek: *Apáti, Monostorszeg, Bezdán, Küllöd, Herczegszántó, Béreg, Nagybaracska, Bátmonostor* elüljáróságaira, illetve a jegyzőire és orvosaira hárul a legnagyobb mértékben az ellenőrzés és preventív intézkedések nagy munkájának a sulya.

A vármegye helyettes alispánja és főorvosa, akik eddig is hivatásuk magaslatán állottak, minden rendelkezésre álló eszköz segítségével a kolerának megyénkbe való behurcolását bizonyára meg fogják akadályozni.

Akik az óvintézkedések foganatosítását bármily okból lanyhán végeznék, azokat rögtön el kell tenni az utból.

KÖZGAZDASÁG.

Borászati felügyelők áthelyezése. A földművelésügyi miniszter a szőlészeti és borászati szolgálat érdekében Halász Lajos szőlészeti és borászati felügyelőt Szabadkáról Fehértemplomra, Suly Antal szőlészeti és borászati felügyelőt pedig Pécsről Szabadkára helyezte át.

A tiszakálmánfalvi országos vásár. Tiszakálmánfalván f. hó 11 és 12-én tartották meg az őszi vásárt. A vásárra eddig nem tapasztalt sok iparos vonult fel és az állatfőlhajtás is igen nagy volt. Adás-vétel nagy arányban volt.

A borértékesítésről. A szőlősgazda legfontosabb kérdése, hogy miként értékesíthetné kedvező módon borát. Erre a kérdésre gyakorlati utmutatást ad az a terjedelmes (160 oldalas) könyv, amelyet »A magyar bor értékesítése« címmel Liptai Albert szerkesztő írt és amelynek révén azzal is elősegíti a termelők borainak értékesítését, hogy borvidékenként csoportosítva összesen 700 legjelesebb termelő nevét és címét sorolja fel, azokat megbízható borbeszerzési forrásul ajánlva.

Libahizálás. Libákat szük ketrecben zárva kétféleképpen lehet hizlalni: 1. Aki nagyon ráér, kisebb adagokban óránként zuzott burgonyát, forrázott tengeridarát vagy zabot, vagdalt sárgarépát adagol felváltva. Az utolsó etetés bőségebb legyen. 2. Ha nincs elegendő időnk, félnaponként felváltva ugyanazt az eledelt adjuk, de nagyobb mennyiségben. Mindkét esetben állandóan legyen friss víz az etetővályu mellett.

Borókapálka készítése. 100 kg. finomra őrölt borókamagvat feleresztünk 6 hektóliter vízzel és 60 kg. cukrot teszünk hozzá, mihelyt ez felolvadt, 60 gramm chlorammoniumot és azután az egész tömeghez még legalább 10 liter erjedőképes borseprőt öntünk hozzá. Az ekként megtöltött hordót 20—22 Celsius fok meleg helyiségbe állítjuk, hol az erjedés 3 hét alatt végbe megy. A megerjedt csefret először megsűrjűk és azután desztilláljuk.

Szerkesztői üzenetek.

M. S., Elek. Tudomásul vesszük.

F. I., Szilágyi. A jegyző által kiadott erkölcsi bizonyítványba be kell foglalni, hogy az illető vétkes bukácsért el volt ítélve. Ha a jegyző azonban erről hivatalos tudomást nem szerzett, akkor nem terheli vád, ha az elítélésről nem tesz említést.

R. K., Cservenka. Mielőbb sorra kerül.

H. V., Kossuthfalva. Holnap postára tesszük.

N. Á., Ujszivác. Egyelőre aligha kerül sorra.

H. Gy., Budapest, Pasteur-intézet. Szerkesztőnk sajnálja, hogy a jelzett időben nem lehetett itthon. — D. e. 8—10, d. u. 2—1/24, vagy este 1/28—1/29 óra közt.

Községi előljáróság, Bajmok. Vasárnap postára tettük.

K. E. Palánka. Már elküldtük mielőtt levele megérkezett.

Törekvő. Nem vehettük hasznát. Visszaküldtük.

Községi előljáróság, Bácsóváros. Pénteken küldtük el.

W. B., Topolya. A jövő héten.

R. Gy., Budapest. A politikai idény kezdetén.

kmt. Utasításait elkéve kapta meg s így csak holnap vagy holnapután intézkedhetik. A készülék még sér tetlen.

rtv., Zombor. Nemcsak a különböző szín, hanem az egyazon ruhán való különböző anyag is divatos. A téli szövötes aljat a térdtől a lábíg selyem egészíti ki. Az öv által jelzett tarka japán szinek is forgalomban vannak.

R., Zenta. Dr. Pollerman Arthur bajai orvos írta. »Nehéz küzdelemben.« Nem közölhetjük.

Z. J., Jánoshalma. Mihelyt Budapestre érkezik, azonnal megkérdezzük. Levélben fogjuk önt értesíteni.

J. B-n. Föltétlenül.

H. M., Zenta. Az illetőt értesítettük. Közvetlenül fog önnel érintkezésbe lépni.

T. S., Zombor. Uj könyvet ír. Abban meg fogja találni.

2268. sz./kig. 1910.

Hirdetmény.

Azonnali belépésre keresek

kisegítő irnokot

3 korona napidij mellett.

Községnél működött egyének előnyben részesülnek.

Ezen állás rendszeresítés alatt áll.

Regőce, 1910. szeptember hó 13.

Hiel József

jegyző.

Adóilleték Közigazgatási Iroda.

Budapest, Erzsébet-körút 7. sz. II. emelet.

Adókat, illetékeket kiszámít és felülvizsgál. Eljár honosi-tási, nagykorúsítási, névmagyarosítási, házassági, katonai és árva ügyekben. Okmányokat beszerz. Igazolványokat, engedélyeket készít. Kétes követeléseket behajt. Vidéki és külföldi megbízásokra gyors és pontos elintézés. 4—3

Bácskeresztur községétől.

1725. szám/kig. 1910.

Árverési hirdetmény.

Bácskeresztur község előljárósága a megyei alispáni hivatalnak 25448/1910. számú rendelete alapján ezzel közhírré teszi, miszerint a község tulajdonát képező 332/a ö. i. számú

nagyvendéglő épülete,

mely áll: 7 szoba, 1 nagy táncterem, konyha, kamra, pince, fedett tekepálya, jégverem, felszer, kert és egy melléképületből (istálló és konyha) 1910. évi október 8-án nyilvános árverésen örök áron a legtöbbet ígérőnek el fog adatni.

Kikiáltási ár: 28.000 korona azaz huszonnyolcezer korona, mely áron alul az épület árverés alá nem bocsátatik. Bánatpénz 1400 korona.

Az árverés eredménye vevőre azonnal a községre azonban csak a képviselőtestület és a megyei törvényhatóság jóváhagyása után kötelező.

A vételár 10 év alatt fizetendő le, előlegesen fizetendő 5%o-os kamat mellett. A letett és a vételár 10%o-ra kiegészítendő bánatpénz a legutolsó félelvi részletbe lesz betudva.

A részletes árverési feltételek a hivatalos idő alatt a jegyzői irodában betekintethetők.

Bácskeresztur, 1910. évi szeptember 3-án.

2—2

Előljáróság.

1842. szám/1910.

Verseny tárgyalási hirdetmény.

Boldogasszonyfalva község előljárósága a vármegye törvényhatósági bizottságának folyó évi 1466. jkvi és 8209. alisp. számú véghatározatával engedélyezett

főtérnek vasrácsfal való bekerítési

munkálatainak biztosítása tárgyában folyó évi **szeptember hó 25-én** délután 3 órakor a község tanácstermében nyilvános árlejtést tart.

Az összes munka 15515 korona 21 fillérre van előíranyozva, mely összegnek 10%-a készpénzben avagy óvadékképes értékpapirokban — óvadékkal — az árlejtés megkezdése előtt a községi bíró kezeihez lefizetendő illetve leteendő.

Az 1907. évi III. t.c. és annak végrehajtása iránt 83000/1907. sz. B. M. rendelettel megállapított közszállítási szabályrendelet intézkedései kötelezők.

Egyéb feltételek, költségvetés és műszaki iratok a hivatalos órák alatt a községi jegyzői irodában betekinthetők.

Boldogasszonyfalván, 1910. évi szeptember hó 1-én.

2—2

Előljáróság.

Daráló-malom és : : : : tüzifa-apritó gép

villamos hajtóerővel, nagy lerakódó helylyel, mely fa- és szénrakodónak igen alkalmas, a Löbl-féle házban Ujverbáson bérbeadó.

A malom bérlője ugyanott szép lakást is kaphat bérbe.

Bővebbet megtudhatni Kaufmann Ignácnál Ujverbáson vagy Löbl Károlynál Torzsán. 3—3

Ószivác község előljáróságától.

2031/1910. szám.

Hirdetmény.

Ószivác község jegyzői irodájába október 1-én való belépésre

napidijas irnok

kerestetik. Javadalmazás 4 (négy) korona napidij. Szerb és német nyelv tudása megkívántatik. Jegyzői képesítéssel bíró egyén előnyben részesül.

Ajánlatok sürgősen kéretnek.

Ószivác, 1910. évi augusztus hó 31-én.

Dr. Bikár Nenád

2—2

községi jegyző.

Hirdetések

jutányos áron felvétetnek a

„Bácsmege“

kiadóhivatalában

Budapest, Teréz-körut 2. sz.

Boroshordók

uj és használt állapotban **minden mennyiségben és nagyságban** olcsón eladók. 18—14

Schmidt János Bácsfeketehegy.

Ementáli sajt,

szép és jóízű, Gádor községben készült

4½ klgr. 9 korona

= franco küldéssel. =

Márián Györgynél Gádor (Bácsmege).

10 billiárdasztal

(8 modern mahagoni) karambol, alig használt, uj állapotban, **olcsón eladó.** 18—14

Schmidt János Bácsfeketehegy.

FINOMMÁ TESZIK A NŐT

KAPHATÓK MINDENÜTT

Gyártja: **Vöröskereszt gyógyszer-tár UJPESTEN.**

Leány-internátus Zentán.

ENDREINÉ-féle leányinternátus (nevelőintézet) Zentán nyilvános jogu polgári iskola.

Magyar, német, franciayelv
= kötelező tantárgyak. =

Továbbképző. Könyvelés-, gép- és gyorsírási tanfolyam. **Szakoktatás.**

Zene, festés, ipartanfolyam.

Családias, gondos nevelés. Kifogástalan ellátás. Korlátolt létszám. =

Internátusi évi díj 600 K.
Elemi iskolásoknak 500 K.

Részletes értesítő (prospektus) kívánatra.

MÁRTON ISTVÁN

első alföldi tekeasztal-gyártó ipartelep

S Z E G E D,

Boldogasszony-sugárut 58. szám.

Legújabb szerkezetű fordítható **tekeasztalok** jótállás és kedvező fizetési feltételek mellett. **Régi tekeasztalok** becserelése méltányos áron. Teljes kávéházi berendezések, tekeasztalok átvonása és javítása. Raktáron tart **dákókat** és mindenféle kávéházi felszerelések.

Rajzok és költségvetések ingyen.

Butorvevők! Szíves figyelmüket felhívjuk a

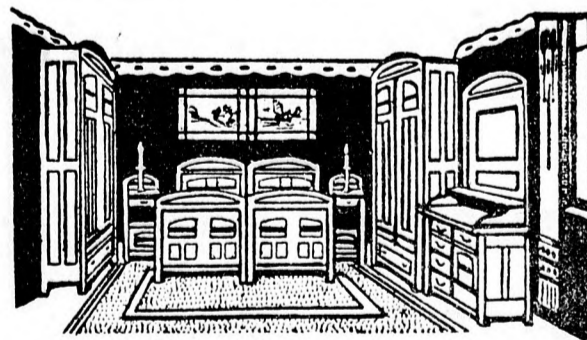
„Hungária“

kiviteli tömörfa butorgyár

Schönberger és Lederer

gyártmányaira

Ujvidék a gázgyárral szembe.

Hungária butorok: csakis elsőrendű száraz kemény fából készülnek.

Hungária butorok: szolidan, izlésesen és finoman vannak kidolgozva.

Hungária butorok: ennek folytán nem viselik magukon a tömeggyártás bélyegét, hanem szépek és tartósak.

Hungária butorok: olcsók, mert nem kell értők sem fuvart, sem csomagolási költséget fizetni, mint a távollevő gyárakból érkező butoroknál és nem rongálódnak a szállítás alatt.

Hungária butort: minden vevő az eredeti gyári áron kaphat. 13—3

Schönberger Lipót és Fia

ujjonnan berendezett és új választékkal felszerelt butorkereskedésében, mint a

Hungária kiviteli tömörfa butorgyár **Schönberger és Lederer cég** helyi le-
rakatánál

Ujvidék, Kossuth Lajos-utca 7. szám.

HUNGARIA-FÜRDŐ ZOMBOR.

Bérlő: **Sárközi Béla.**

GÖZFÜRDŐ:

Uraknak: naponta reggel 5-től d. u. 1-ig, szombaton egész nap.

Hölgyeknek: hétfőn, szerdán, pénteken mindig délután fél 2 órától 6-ig.

Kitünő masször és elsőrendű tyukszemvágó a fürdőben.

A kádfürdőket hölgyek és urak mindennap vasárnap délután kivételével használják.

A meleg vízmedence naponta kétszer kimosva és állandóan friss víz.

Hoffman Mihály Özvegye

== **Lakásberendezési vállalata** ==
SZABADKÁN.

Olcsó áron készít egyszerű és gazdag, de mindig izléses és művészi kivitelű **butorokat.**

TELEFON 400.

ALAPITTATOTT 1876.

HIVATALOS

bélyegzőket pecsétnyomókat, keletbélyegzőt, számológépeket és minden e szakba vágó munkát a legjutányosabban készít az

Első magyar ruggyanta-bélyegzőgyár és intézet:

GEDULDIGER HUGÓ
vésnök

BUDAPEST,
VI. ker., Váci-körut 17. sz.

A Bácsmegyei Gazdaszövetség szállítja.

Árjegyzék kívánatra ingyen.

KULCSÁR ÉS TÁRSA

mázoló-, fényező- és diszítési műintézet

✿ BUDAPEST, VIII., REVICZKY-TÉR 4. SZÁM. ✿

Elvállalunk mindenféle **festészeti, mázóási és kárpitozási** (tapeta) diszító munkálatokat, a legmodernebb kivitelben, **kastélyok, villák és lakások** számára. — **Kávéházak és éttermek** diszítése tekintetében szak-

ismeretünk különleges. A főváros legnagyobb kávéházainak diszítési munkálatait a mi cégünk végzi. — A **Nemzeti Szalon** és a **Szent-István-Társulat** termeit is mi diszítettük.

Mintákkal és költségelőirányzattal ingyen szolgálunk.

Ujvidéki városi ártézi jódosfürdő

biztosan gyógyít csuzt, köszvényt, ischiászt, görvélyt és mindenféle vérbetegséget.

Délmagyarország legtökéletesebb és legmodernebb vizgyógyintézete.

Egész éven át nyitva.

➔ Kérjünk prospektust. ➔